

Verder zouden praktische lessen in onze huishoudscholen, gegeven door uitstekende lesgeefsters, veel kunnen verhelpen en aansporen tot viseten.

Men vergeet dat moderne propaganda daarom niet bonibastisch moet zijn.

Men heeft hier immers te doen met de bederfbaarste eetwaar welke er is. Het is geen kaas, noch eieren, noch melk!

Als de propaganda dus eerst het vertrouwen moet winnen van de vishandelaar, dan zeggen wij dat de vishandelaars eerst moeten beginnen met die finantieel te steunen en die propaganda door verse verzendingen niet beschamen, want de vis door de visser aangevoerd, wordt gekeurd.

Moest ze bij verzending door de vishandelaar ook gekeurd worden, dan zou men soms aardig staan opkijken omtrent de wijze waarop ze verzorgd is en hoelang ze reeds in de bakken zit.

Alle andere plannen, hoe goed ook bedoeld, zullen in 't water vallen, van het ogenblik dat er eerst niet gezorgd wordt voor VERSE ver-

zendingen, voor beter voorbereiding en voor VOLKS verbruik.

Alle andere visverbruik, 't zij in restaurants, 't zij op banketten, zijn daartegenover bijzaak en ook alle publiciteit, welke geen rekening houdt met de werkelijke toestanden.

In dat opzicht heeft de propagandakommissie ten zeerste gefaald, uitgenomen in de praktische lessen in scholen, waar zeer goed werk werd verricht, en dat dient aangemoedigd en uitgebreid.

Maar daarvoor alleen is veel meer geld nodig dan de kommissie ter beschikking heeft. Daarom is het de plicht van de vakmensen, zowel handelaars als reders, eerst zelf finantieel bij te dragen, en als ze dat doen, dan kan van vaders Staat, dus de belastingbetalers, hetzelfde gevraagd.

En ze zal dat zeker met genoegen doen omdat de Staatskas er belang bij zal hebben en ook Jan Publiek erdoor praktisch zal geholpen zijn.

P. VANDENBERGHE.

DE ZEEMAN... de eeuwige vergetene...

De herdenking van de eerste wereldoorlog was in alle landen ter wereld — zowel bij de overwinnaars als bij de overwonnenen — de aanleiding tot grandioze manifestaties waarbij de dapperheid van de strijders en de weerstanders het hoofdtéma uitmaakten van toespraken en verslagen, vaak voorzien van fotos van een ware belangrietheid.

Het is niettemin bedroevend te moeten vaststellen dat in deze stortvloed van lofbetuigingen, de zeeman ter koopvaardij en de visser in het algemeen vergeten worden.

Hun verdiensten zijn evenwel niet minder dan deze van onze landgenoten die te lande en in de lucht hun bijdrage verleenden tot een gunstige afloop van deze lange en rampzalige oorlog.

Het is inderdaad zo, dat de zeelieden steeds de eersten en ook de laatsten blootgesteld worden aan de menigvuldige gevaren die de mijnen van allerlei kaliber daarstellen. Deze mijnen werden door de oorlogvoerenden, vaak lang vóór het oorlogsgeweld uitbarst in de wateren geplaatst, en blijven, lang nadat de vijandigheden ophielden, de navigatie bedreigen.

Tegenover deze gluiperige gevaren, hebben de zeelieden en de vissers niet deze stimulans die de te lande vechtende soldaten wel hebben, wanneer deze zich schouder aan schouder in de aanval werpen; zij horen de vorige toespraken en aanmoedigingen van de leiders niet vóór en tijdens de activiteiten; zij hebben niet de zekerheid, dat, na een gevecht, toegewijde brankardiërs hun ter hulp zullen snellen en lieftallige verpleegsters hun wonden zullen helen.

Hun getorpilleerd, lekgeslagen of uitgebrande vaartuig laat hen vaak geen ander redmiddel dan een overbeladen reddingboot, waarin zij vaak uren, dagen en weken rondzwalpen op een onstuimige en ontketende zee bij een siberische koude alvorens opgepikt te worden.. indien zij geluk hebben.

De Britse regering heeft niet geaarzeld toe te geven dat het dankzij de moed en de volharding van

de burgerlijke bemanning op de koopvaardijvloot was, dat alle geallieerde legers de zege hebben kunnen veroveren; bij ons evenwel schijnt men onwetend nopens de verdiensten van deze dappere mensen. Daar waar men in de ons omringende landen een praktische oplossing vond voor het stemrecht van de zeelieden en de vissers, heeft men het bij ons nog niet nuttig geacht dit voorbeeld te volgen.

x x x

Deze niet nader te bepalen verbanning deed zich onlangs nog voor en de miskening van de verdiensten der zeelieden uit zich op huidig ogenblik in de lofartikelen die alle kranten wijdden aan het afsterven van Herbert Hoover, gewezen president van de USA en groot filantroop.

In verband hiermede wordt herinnerd aan de grote diensten die door de «Commission for Relief in Belgium» — onder haar dynamische leiding — bewezen werd aan België bij de voeding tijdens een jarenlange bezetting.

De pers maakte gewag van 180.000 ton rijst, 319.500 ton maïs, 112.500 ton erwten, 69.000 ton spek, 98.400 ton reuzel, enz., enz., dat dit Amerikaanse werk aan België leverde. Het zal evenwel niet misplaatst zijn, te laten opmerken dat al deze voedingsmiddelen over zee dienden vervoerd te worden, in alle weersomstandigheden en doorheen de gevaarlijkste en hardste gebieden van de Atlantische Oceaan.

Laat het ons toegelaten zijn hier even te melden dat het in 1916 was dat Mister Nash, vertegenwoordiger van de Amerikaanse Kommissie te Londen, de Belgische afgevaardigde van het zeewezen op de hoogte bracht van het feit dat de voedselvoorzieningen op een gevoelige wijze zouden dienen beperkt te worden bij gebrek aan de vereiste kwantiteiten; noch de Britse, noch de Franse regering verklaarden zich hierbij akkoord een zekere tonnage te lenen.

Mister Nash van zijn kant was van oordeel dat men de Belgische

schippers niet kon vragen hun leven te wagen op de Atlantische Oceaan met vaartuigen, die uitsluitend gebouwd waren voor de kustvaart tussen de Europese havens.

En toch werd het gedaan... Onze schippers beantwoordden zonder aarzelen aan de oproep en al onze rederijen hebben, met de hen beschikbare middelen, deelgenomen aan het vervoer van de C.R.B., ondanks de verschrikkelijke gevaren, niettegenstaande zware verliezen van bemanningen en vaartuigen.

Zij die nog mochten twifelen kunnen steeds nadere inlichtingen verkrijgen van de heer Paul Scarcériaux die te Schaarbeek aan de J. Stobbaertsstraat nr. 16, woont, alwaar de zetel van de International Association of Shiplovers gevestigd is. Deze organisatie heeft vertakkingen over de gehele wereld en onze nederige landgenoot is er terzelfdertijd stichter en bestuurder van.

x x x

Als men ziet dat verscheidene generalen, kolonels en zelfs het kleine volk mémoires gingen uitgeven en hun heldendaden aan de openbaarheid prijsgaven, is men geneigd te geloven dat het de zeelieden waren, en niet de legers, die de titel van «grote miskenden» verdienden. De pijnlijke toestanden waarin onze zeelieden en vissers — zonder grootspraak of opschepperij — bewezen hebben over lef te beschikken, stellen een imponerend geheel daar. Laten wij hiervoor drie losse voorbeelden uit onze herinneringen opdiepen.

«Daar was kapitein Alfons Baelé, ontsnapt uit een gevangenkamp in Duitsland, die, op een avond in Londen, volgend lakonisch briefje in de bus van een vriend gleed... «Ik bof, heb een opdracht, vertrek deze nacht...» maar die tijdens zijn eerste reis getorpilleerd werd, en met volledige bemanning en passagiers, waaronder verscheidene geestelijken, verging.»

x x x

«Daar was kapitein Van Glabbeke van de Cockerill-lijn, die vóór zijn minder snelle begeleiders, met

een volle lading granaten in de haven van Le Havre aankwam, maar zich de toegang tot de sassen ontzegd zag. Het was dan dat hij uit volle kracht schreeuwde... «Open de sasdeuren Godver... enz., of ik loop er doorheen en wij vliegen allen in de lucht...»

x x x

«Daar was nog kapitein Adolf Lauwereins, die, nauwelijks met de mailboot «Princesse Henriette» uit Antwerpen terug met een volle lading mensen die de metropole en de bombardementen vluchtten, zijn vaartuig zag opgeëist worden door een rijkswachtofficier. Hij kreeg opdracht een honderdtal ondergeschikten en soldaten in te schepen, die, precies zoals de rijkswachtofficier, opdracht hadden het vaderland voetje bij voetje te verdedigen tegen de bezetter.

Kapitein Lauwereins liet zich evenwel niet uit zijn lood slaan, en antwoordde de rijkswachtofficier als volgt... : «Ik zie dat geen enkel van uw mannen met een gescheurde vest rondloopt of zijn helm verloren heeft in de gevechten. Ik zal dan ook pas zee kiezen als ik zoveel mogelijk ouderlingen, vrouwen en kinderen, die de nacht op de kade doorgebracht hebben in de hoop Engeland te bereiken zal ingescheept hebben». Het was tijdens het inschepen van deze ongelukkige mensen dat een Duits vliegtuig de stad kwam bombarderen.»

De kroniekers schijnen evenwel niet akkoord nopens de dag waarop zich dit feit voordeed, evenmin ten andere nopens het feit welke nu precies de laatste mailboot is van de lijn Oostende-Dover die de haven verliet.

Zou het de voornoemde «Princesse Henriette» zijn, dit oude vaartuig met raderen en puntige achtersteven, die tijdens de wereldoorlog 1914-18 het recordcijfer der Kanaal-overtochten volbracht, beleerd door Duitse onderzeeërs? Misschien kan een of andere hoge oom, die zich een plaats wist voor te behouden op een der mailboten teneinde het land te verlaten, ons hieromtrent opklaring geven, tenzij één van die «eeuwig vergetenen» het kan...